

**OŚWIADCZENIE O STANIE KONTROLI ZARZĄDCZEJ
MINISTRA NAUKI ZA ROK 2023
w zakresie spraw działu szkolnictwo wyższe i nauka**

Dział I

Jako osoba odpowiedzialna za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, tj. działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, a w szczególności dla zapewnienia:

- zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem,

oświadczam, że w kierowanym przeze mnie dziale administracji rządowej:

SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKA

Część A

w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Część B

w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część C

nie funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część D

Niniejsze oświadczenie opiera się na mojej ocenie i informacjach dostępnych w czasie sporządzania niniejszego oświadczenia pochodzących z:

- monitoringu realizacji celów i zadań,
- samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych,
- procesu zarządzania ryzykiem,
- audytu wewnętrznego,
- kontroli zewnętrznych,
- innych źródeł informacji:
 - oświadczeń o stanie kontroli zarządczej za rok 2023, złożonych przez Członków Kierownictwa Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
 - sprawozdania z wykonania planu działalności Ministra za rok 2023.

Jednocześnie oświadczam, że nie są mi znane inne fakty lub okoliczności, które mogłyby wpłynąć na treść niniejszego oświadczenia.

Warszawa, \$DATA r.

**Minister Nauki
Dariusz Wieczorek**

/-podpis elektroniczny-/

Dział II

1. Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w roku ubiegłym.

W b. Ministerstwie Edukacji i Nauki (funkcjonującym do dnia 31.12.2023 r.) - w części realizującej sprawę działu szkolnictwo wyższe i nauka - zidentyfikowano słabości kontroli zarządczej:

- 1) opóźnienia w rozstrzygnięciu konkursów w ramach programów Ministra, wynikające m.in. z opóźnień we wdrażaniu rozwiązań informatycznych przez OPI-PIB, ponadnormatywnym zaangażowaniem pracowników w obsługę dużej liczby wniosków składanych m.in. w ramach trybu szczególnego;
- 2) ponadnormatywne zaangażowanie środków na finansowanie programów w IV kwartale 2023 r., co w konsekwencji doprowadziło do znacznego ograniczenia środków niezbędnych do uruchomienia konkursów w 2024 r.;
- 3) w zakresie zlecenia realizacji zadania publicznego organizacjom pozarządowym i podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (Dz. U. z 2023 r. poz. 571) – przekazanie do oceny merytorycznej części wniosków, które nie spełniały wymogów formalnych w ramach otwartego konkursu Ministra Edukacji i Nauki na realizację zadania publicznego pn. „Organizowanie i animowanie działań na rzecz środowiska akademickiego”;
- 4) rozstrzygnięcia o dofinansowaniu 28 inwestycji dotyczących kształcenia miały miejsce w listopadzie i na początku grudnia 2023 r. w przyspieszonej procedurze;
- 5) w zakresie projektów współfinansowanych ze środków UE – opóźnienia w weryfikacji sprawozdań w ramach realizowanych umów, co w istotny sposób wpłynęło na proces zamykania projektów;
- 6) ograniczony zakres dokonywanej analizy ryzyka wyłącznie w odniesieniu do obszaru realizowanych celów i zadań ujętych w Planie działalności Ministra na 2023 rok;
- 7) nieosiągnięcie w całości niektórych mierników określających stopień realizacji celów i zadań ujętych w Planie działalności Ministra Edukacji i Nauki na 2023 rok;
- 8) nie w pełni spełnione wymagania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. *w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych* (Dz. U. z 2017 r. poz. 2247);
- 9) fluktuacja kadr powodująca konieczność zachowania ciągłości pracy Ministerstwa przy zmniejszonej liczbie pracowników;
- 10) niewystarczająca liczba pracowników w odniesieniu do celów i zadań wyznaczonych do realizacji oraz liczne przypadki świadczenia pracy poza normalnymi godzinami pracy;
- 11) niewystarczający poziom wiedzy pracowników – mimo podejmowanych działań informacyjnych wśród pracowników - w zakresie podstawowych zagadnień i procesów kontroli zarządczej;
- 12) konieczność poprawy systemu komunikacji wewnętrznej wskazywana przez pracowników oraz członków kadry zarządzającej Ministerstwa w ankiecie samooceny kontroli zarządczej;
- 13) błędne założenia przyjęte na etapie ustalania zasad funkcjonowania programu Ministra pn. „Doktorat wdrożeniowy”, które doprowadziły do kumulacji oceny formalnej raportów rocznych z kilku edycji programu, raportów końcowych z pierwszych edycji programu oraz wniosków w ramach uruchomionego naboru wniosków o finansowanie;
- 14) niewłaściwa organizacja procesu w programie Ministra pn. „Doktorat wdrożeniowy” - była nieefektywna i nie wspierała pracowników obsługujących program;
- 15) niezapewnienie pracownikom Ministerstwa narzędzi teleinformatycznych adekwatnych do potrzeb obsługi administracyjnej programu Ministra pn. „Doktorat wdrożeniowy”.

W jednostkach w dziale szkolnictwo wyższe i nauka:

- 1) Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA):
 - a) w zakresie zgodności z prawem i procedurami wewnętrznymi – niejasne procedury i instrukcje;
 - b) nieefektywny i nieskuteczny przepływ informacji po zmianach wprowadzonych w 2023 r. w strukturze organizacyjnej NAWA.

- 2) Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w Centrum Łukasiewicz:
 - a) brak określenia w Regulaminie Organizacyjnym Centrum Łukasiewicz jednoznacznej odpowiedzialności za proces dotacyjny;
 - b) niewystarczające dokumentowanie i archiwizowanie wyników prac wytworzonych w ramach umów cywilnoprawnych;
 - c) niewdrożenie regulacji wewnętrznej określającej zasady udzielania i rozliczania zadań zleconych Prezesa oraz podziału uprawnień i odpowiedzialności w tym procesie;
 - d) niedobór środków finansowych pozwalających na zwiększenie zatrudnienia do poziomu określonego w ustawie przez co, Centrum nie dysponuje wystarczającymi zasobami osobowymi do sprawnego wykonywania zadań ustawowych.
- 3) W 2023 r. minister właściwy ds. szkolnictwa wyższego i nauki nie sprawował nadzoru nad Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (NCBR). Niemniej, z uwagi na przeniesienie nadzoru nad NCBR do właściwości Ministra Nauki w 2024 r., poniżej przedstawiono zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w roku ubiegłym:
 - a) podobnie jak w latach ubiegłych, wysoka rotacja pracowników, w tym kadry zarządzającej, skutkująca utratą wiedzy i doświadczenia;
 - b) utrata wiarygodności NCBR wynikająca ze stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości w procesie organizacji naboru i oceny wniosków o dofinansowanie w ramach konkursu 1/1.1.1/2022 „Szybka ścieżka - Innowacje cyfrowe” w 2022 r.
 - c) niedobór adekwatnych informatycznych systemów biznesowych do obsługi zadań NCBR, mający wpływ na poprawność funkcjonowania Centrum i czasochłonność realizacji zadań.

Zgodnie z oświadczeniami złożonymi przez rektorów uczelni publicznych, w 37% uczelni w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza. W jednym przypadku oceniono, że nie funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Brak danych w zakresie Akademii Kopernikańskiej. Sekretarz Generalny Akademii Kopernikańskiej nie złożył oświadczenia o stanie kontroli zarządczej w Akademii Kopernikańskiej za rok 2023 – mimo monitów.

2. Planowane działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

W Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego (utworzonym z dniem 1.01.2024 r.):

- 1) w zakresie programów Ministra – w kolejnych latach prowadzony będzie stały monitoring wykorzystania środków w budżecie Ministerstwa oraz analityka wykorzystania ich na poszczególne strumienie finansowe;
- 2) stała współpraca z OPI PIB w zakresie wyeliminowania problemów związanych z funkcjonowaniem systemu OSF (Obsługa Strumieni Finansowania);
- 3) w zakresie zlecenia realizacji zadania publicznego organizacjom pozarządowym i podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 *ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* – wzmocnienie nadzoru nad poprawnością przebiegu procesu weryfikacji formalnej wniosków. Niezależnie od tego, w celu zmniejszenia liczby popełnianych przez oferentów uchybień formalnych, w nowej edycji Konkursu udostępniony publicznie wzór oferty został opatrzony wskazówkami co do prawidłowości jego wypełnienia;
- 4) w zakresie inwestycji – przeprowadzona zostanie ponowna weryfikacja wniosków będących podstawą przyznania środków w listopadzie/grudniu 2023 r.;
- 5) w zakresie projektów współfinansowanych ze środków UE – wdrożone zostaną ujednolicone procedury dla Wydziałów pełniących rolę beneficjenta projektów współfinansowanych z funduszy UE. Ponadto w celu uniknięcia wystąpienia zaległości w realizowanych zadaniach przygotowane zostaną harmonogramy realizacji projektów współfinansowanych z UE oraz wdrożony zostanie bieżący monitoring realizacji zadań;
- 6) w zakresie samooceny kontroli zarządczej – planowana jest kontynuacja działań uświadamiających pracowników o istniejącym w resorcie nauki i szkolnictwa wyższego systemie kontroli zarządczej;

- 7) opracowanie nowego systemu kontroli zarządczej w Ministerstwie;
- 8) wdrożenie zaleceń audytu wewnętrznego;
- 9) kontynuowanie racjonalizacji zasobów kadrowych i organizacyjnych w celu utrzymania ciągłości i terminowości realizowanych zadań.

W jednostkach w dziale szkolnictwo wyższe i nauka:

- 1) w NAWA:
 - a) w zakresie zgodności z prawem i procedurami wewnętrznymi:
 - a. przeprowadzenie warsztatów z pracownikami i dyrektorami biur na temat kontroli zarządczej, ankiety oceny systemu zarządzania NAWA oraz komunikacji;
 - b. zorganizowanie spotkania z pracownikami i dyrektorami biur przez Dyрекcję NAWA w celu omówienia wyników tegorocznego raportu i ankiet oceny systemu zarządzania NAWA;
 - b) w zakresie efektywności i skuteczności przepływu informacji:
 - a. rozwój intranetu jako podstawowego narzędzia komunikacji wewnętrznej;
 - b. wprowadzenie procesu onboardingu, zawierającego m.in. stworzenie informacyjnego pakietu powitalnego, instrukcję stanowiska pracy, prezentację zespołu.
- 2) w Centrum Łukasiewicz:
 - a) wystąpienie o dodatkowe środki na wynagrodzenia w związku z planowanymi zmianami planu finansowego oraz wnioskowanie o dodatkowe środki w ramach budżetu na rok 2025.
- 3) w NCBR:
 - a) kontynuacja działań w zakresie efektywniejszej polityki szkoleniowej i rozwoju, nakierowanej na kreowanie NCBR jako miejsca przyjaznego do rozwoju zawodowego, w celu utrzymania obecnych i pozyskania nowych pracowników, w tym m.in. analiza Regulaminu Wynagradzania (poziomu wynagrodzeń, systemu premiowania), promowanie rekrutacji i awansów wewnętrznych, wypracowanie elementów motywujących pracowników w miarę możliwości finansowych;
 - b) działania mające na celu odbudowę wiarygodności NCBR jako instytucji wspierającej B+R+I, pracodawcy, partnera biznesowego;
 - c) wzmacnianie, w miarę możliwości finansowych, zasobów IT, w tym personelu, celem zwiększania działań rozwojowych dla systemów IT, wynikających z powołanych i prowadzonych projektów cyfryzacyjnych, a także prowadzenie działań serwisowych i utrzymaniowych celem bieżącego wsparcia komórek organizacyjnych w zakresie zadań realizowanych przy wykorzystaniu systemów informatycznych.

Dział III¹⁰⁾

Działania, które zostały podjęte w ubiegłym roku w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

1. Działania, które zostały zaplanowane na rok, którego dotyczy oświadczenie:

W b. Ministerstwie Edukacji i Nauki- w części realizującej sprawę działy szkolnictwo wyższe i nauka:

- 1) składanie wniosków o dodatki zadaniowe dla pracowników Ministerstwa w związku z realizacją dodatkowych zadań;
- 2) optymalizacja wykorzystania dostępnych zasobów ludzkich poprzez okresowe przesunięcia pracowników do realizacji dodatkowych zadań, szczególnie w okresach ich spiętrzenia;
- 3) kontynuacja działań informacyjnych wobec pracowników dotyczących procesów kontroli zarządczej;
- 4) zachęcanie pracowników do zapoznawania się na bieżąco z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz wewnętrznymi aktami prawnymi w intranecie z zakresu antykorupcji i etyki korpusu służby cywilnej.

W jednostkach w dziale szkolnictwo wyższe i nauka:

- 1) W NAWA: wprowadzono i aktualizowano Księgę Procesów w NAWA, zwracając uwagę na niwelowanie czynników ryzyka oraz dostosowanie zapisów do bieżącego funkcjonowania NAWA; powołano i określono organizację pracy Zespołu ds. standaryzacji procesów.
- 2) W Centrum Łukasiewicz:
 - a) działania, które zostały zaplanowane na rok, którego dotyczy oświadczenie:
 - i. zmieniono Regulamin Organizacyjny i ujęto w nim zapisy przypisujące jednoznaczną odpowiedzialność w procesie dotacyjnym;
 - ii. wdrożono Repozytorium wyników umów cywilnoprawnych;
 - iii. wdrożono procedurę określającą zasady udzielania i rozliczania zadań zleconych Prezesa oraz podziału uprawnień i odpowiedzialności w tym procesie;
 - b) opracowano i wdrożono w 2023 r. 23 zarządzenia w zakresie funkcjonowania Centrum.

2. Pozostałe działania: BRAK

Potwierdzam zgodność wydruku z dokumentem wydanym w postaci elektronicznej:

Identyfikator dokumentu	2683280.10403179.8917512
Nazwa dokumentu	Projekt_Oświadczenie Ministra o stanie kontroli zarządczej za rok 2023.rtf
Tytuł dokumentu	Projekt_Oświadczenie Ministra o stanie kontroli zarządczej za rok 2023
Sygnatura dokumentu	DKA-SSAW.0922.1.2024
Data dokumentu	23.04.2024 19:37:47
Skrót dokumentu	5367FAE96162F5675FFF71FB379A316A36EF5B3A
Wersja dokumentu	1.2
Data podpisu	23.04.2024
Sygnatariusz	Dariusz Wieczorek
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
	EZD 3.118.1.1.
Data wydruku:	24.04.2024 07:34:10
Autor wydruku:	Łukasik Barbara